

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI  
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN**



**CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN GIỚI THIỆU  
TÀI LIỆU TẠI THƯ VIỆN TỈNH THANH HÓA**

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP**

<b>GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN:</b>	<b>THS. TRƯƠNG ĐẠI LƯỢNG</b>
<b>SINH VIÊN THỰC HIỆN:</b>	<b>NGUYỄN THỊ NGỌC TRÂM</b>
<b>LỚP:</b>	<b>TV40</b>

**HÀ NỘI - 2012**

## LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình làm khóa luận tốt nghiệp, em đã nhận được rất nhiều sự quan tâm, động viên và hỗ trợ. Em xin có vài dòng cảm ơn chân thành tới những người đã quan tâm và giúp em thực hiện khóa luận tốt nghiệp.

Trước hết, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Ths. Trương Đại Lượng, giảng viên khoa Thư viện - Thông Tin, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Thầy người đã định hướng và tận tình chỉ bảo cho em trong suốt quá trình xây dựng và hoàn thành ý tưởng cho khóa luận tốt nghiệp. Em chân thành cảm ơn Thầy!

Bên cạnh đó, em cũng xin cảm ơn sự quan tâm, động viên, giúp đỡ từ các thầy, cô giáo trong khoa cùng Thư viện tỉnh Thanh Hóa - Ban lãnh đạo Thư viện tỉnh Thanh Hóa trong suốt quá trình em làm khóa luận tốt nghiệp.

Em xin trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, ngày 18 tháng 04 năm 2012

Sinh Viên

Nguyễn Thị Ngọc Trâm

## MỤC LỤC

<b>DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT .....</b>	<b>1</b>
<b>LỜI MỞ ĐẦU.....</b>	<b>2</b>
<b>Tính cấp thiết của đề tài .....</b>	<b>2</b>
<b>Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu .....</b>	<b>4</b>
<b>Đối tượng và phạm vi nghiên cứu .....</b>	<b>5</b>
<b>Phương pháp nghiên cứu .....</b>	<b>5</b>
<b>Ý nghĩa của đề tài .....</b>	<b>5</b>
<b>Bố cục của đề tài .....</b>	<b>5</b>
<b>Chương 1: CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN GIỚI THIỆU TÀI LIỆU TRONG HOẠT ĐỘNG CỦA THƯ VIỆN TỈNH THANH HÓA .....</b>	<b>7</b>
<i>1.1. Những vấn đề chung của công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu ....</i>	<i>7</i>
<b>1.1.1. Khái niệm công tác tuyên truyền, giới thiệu tài liệu .....</b>	<b>7</b>
<b>1.1.2. Vai trò của công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu .....</b>	<b>10</b>
<i>1.2. Vài nét về Thư viện tỉnh Thanh Hóa .....</i>	<i>11</i>
<b>1.2.1. Chức năng, nhiệm vụ của Thư viện tỉnh .....</b>	<b>13</b>
<b>1.2.2. Đặc điểm người dùng tin và nhu cầu tin .....</b>	<b>14</b>
<i>1.3. Ý nghĩa của hoạt động tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa .....</i>	<i>19</i>
<b>Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN GIỚI THIỆU TÀI LIỆU TẠI THƯ VIỆN TỈNH THANH HÓA .....</b>	<b>23</b>
<i>2.1. Các điều kiện tổ chức công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu .....</i>	<i>23</i>
<b>2.1.1. Nguồn lực thông tin .....</b>	<b>23</b>
<b>2.1.2. Nguồn nhân lực .....</b>	<b>27</b>
<b>2.1.3. Cơ sở vật chất kỹ thuật .....</b>	<b>30</b>
<i>2.2. Công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện Thanh Hóa .....</i>	<i>33</i>

2.2.1. Hình thức thông tin tuyên truyền miệng .....	33
2.2.2. Hình thức thông tin tuyên truyền trực quan .....	38
2.2.3. Hình thức thông tin tuyên truyền tổng hợp .....	42
2.2.4 Ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa .....	43
2.3 <i>Nhận xét các hoạt động tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa</i> .....	49
2.3.1 Mặt mạnh .....	49
2.3.2. Mặt yếu và nguyên nhân .....	52
<b>Chương 3: CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN GIỚI THIỆU TÀI LIỆU TẠI THƯ VIỆN TỈNH THANH HÓA</b> .....	56
3.1. <i>Hoàn thiện các hình thức tuyên truyền hiện có</i> .....	56
3.2. <i>Đa dạng các hình thức tuyên truyền giới thiệu</i> .....	59
3.3. <i>Tăng cường phối hợp với các thư viện cơ sở, các cộng tác viên, các cơ quan và trường học để tuyên truyền</i> .....	61
3.4. <i>Ứng dụng công nghệ thông tin để tuyên truyền</i> .....	63
3.5. <i>Đầu tư cơ sở vật chất và nâng cao trình độ cán bộ thư viên</i> .....	65
<b>KẾT LUẬN</b> .....	68
<b>DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO</b> .....	70

## LỜI MỞ ĐẦU

### *1. Tính cấp thiết của đề tài*

Ngày nay, càng ngày càng có nhiều người nhận thấy rằng nhân loại đang bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên thông tin. Các nhà xã hội học đã phác họa xã hội thông tin là “xã hội mà trong đó diễn ra không chỉ quá trình chuyển dịch từ sản xuất sang dịch vụ mà còn là sự thay đổi từ một xã hội sản xuất vật phẩm sang xã hội sản xuất thông tin và tri thức” tạo nên một nguồn thông tin khổng lồ. Nét đặc trưng khác của xã hội thông tin, là sự phát triển nhanh chóng của kỹ thuật tin học nhằm xử lý, bảo quản và truyền tin cũng như sự tiếp cận nhanh chóng của mọi người tới các nguồn thông tin đó.

Thông tin là một yếu tố cấu thành sự vận động xã hội, là điều kiện quan trọng trong việc quản lý xã hội. Thông tin chính xác, khách quan sẽ góp phần thúc đẩy sự phát triển xã hội; ngược lại, thông tin sai lệch, thiếu trung thực sẽ là tiền đề cho sự chậm phát triển, nếu không nói là chống lại sự phát triển xã hội. Thông tin là toàn bộ tri thức của loài người được tích lũy và hệ thống hóa trong suốt quá trình lịch sử của nhân loại. Trong bối cảnh của nền kinh tế thế giới, vai trò của thông tin, nhất là thông tin khoa học và công nghệ ngày càng nâng cao. Ở nhiều nước thông tin thực sự trở thành hàng hóa và một thị trường thông tin, một nền kinh tế thông tin ra đời là một điều tất yếu.

Thư viện là một thiết chế văn hóa. Từ lâu nước ta đã có những thiết chế văn hóa cơ sở để xây dựng đời sống văn hóa mới như: Nhà văn hóa, thư viện, nhà truyền thống, bảo tàng, công viên văn hóa... Những thiết chế đó đã trở thành nơi sinh hoạt văn hóa cộng đồng, đáp ứng nhu cầu của nhân dân về hưởng thụ, sáng tạo và bảo tồn bản sắc văn hóa các dân tộc Việt Nam. Thực tiễn đã khẳng định hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở không thể thiếu trong đời sống văn hóa của nhân dân, giữ vai trò nòng cốt trong tổ chức các hoạt động tuyên truyền phục vụ nhiệm vụ chính trị, xã hội của đất nước, khẳng định vai trò chỉ đạo, hướng dẫn

các hoạt động văn hóa - văn nghệ ở cơ sở và là bộ mặt văn hóa của địa phương. Vai trò của thư viện trong việc phổ biến thông tin là rất quan trọng không chỉ đối với cả nước mà còn nói riêng đối với tỉnh Thanh Hóa.

Thông tin tuyên truyền là một nhiệm vụ quan trọng của các cơ quan văn hóa, giáo dục. Sinh thời Hồ Chí Minh từng nói “Văn hóa cũng là mặt trận, cán bộ văn hóa là chiến sỹ trên mặt trận ấy”. Trong khi đó thư viện ở Việt Nam được xem là cơ quan văn hóa, giáo dục ngoài nhà trường. Thư viện không chỉ thực hiện nhiệm vụ cung cấp tài liệu, sách báo góp phần nâng cao dân trí mà thư viện còn có nhiệm vụ tuyên truyền các tài liệu về chủ nghĩa Mác – Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các tài liệu về chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến cho nhân dân. Hơn nữa, tuyên truyền trong thư viện còn nhằm mục đích thu hút người đọc đến sử dụng thư viện. Thông qua công tác tuyên truyền, các thư viện còn giới thiệu những dịch vụ và sản phẩm thông tin thư viện của mình đến với người sử dụng.

Điều 13 của Pháp lệnh thư viện ngày 28/12/2010 đã quy định một trong những nhiệm vụ của thư viện đó là:<sup>[17]</sup> “Tổ chức thông tin, tuyên truyền, giới thiệu vốn tài liệu thư viện, tham gia xây dựng và hình thành thói quen đọc sách, báo trong nhân dân”. Không những giúp bạn đọc định hướng để lựa chọn tài liệu đúng mà còn đẩy mạnh phổ biến thông tin khoa học, tài liệu tuyên truyền về đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước góp phần đẩy mạnh mặt bằng văn hoá, giáo dục, tư tưởng chính trị cho nhân dân địa phương.

Ngoài ra thì công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu giúp cho người đọc ngày càng biết đến các dịch vụ và sản phẩm thông tin của thư viện, từ đó xây dựng thói quen đọc tài liệu, phát triển văn hoá đọc cho mọi tầng lớp nhân dân.

Mặt khác, Thanh Hóa là một tỉnh lớn của Việt Nam, đứng thứ 5 về diện tích và thứ 3 về dân số trong số các đơn vị hành chính trực thuộc trung ương, cũng là một trong những địa điểm sinh sống đầu tiên của người Việt. Thanh Hóa bao

gồm 1 thành phố trực thuộc tỉnh, 2 thị xã và 24 huyện, với diện tích 11.133,4 km<sup>2</sup> và số dân 3,405 triệu người với 7 dân tộc Kinh, Mường, Thái, H'mông, Dao, Thổ, Khơ - mú, trong đó có khoảng 355,4 nghìn người sống ở thành thị.

Với địa bàn rộng lớn và dân số đông như vậy nhưng Thanh Hóa chỉ có 1 thư viện cấp tỉnh được xây dựng tại Thành phố Thanh Hóa. Để thực hiện tốt Pháp lệnh Thư viện đòi hỏi Thư viện tỉnh Thanh Hóa phải tăng cường công tác tuyên truyền, giới thiệu tài liệu đến với đông đảo quần chúng nhân dân, góp phần xây dựng văn hóa đọc cho địa phương.

Tuy nhiên, đến nay chưa có công trình nào nghiên cứu một cách có hệ thống về thực trạng công tác tuyên truyền, giới thiệu sách của Thư viện tỉnh Thanh Hóa. Nhận thức được tầm quan trọng và ý nghĩa thực tiễn của vấn đề này tác giả mạnh dạn chọn đề tài: “Công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hoá” làm khóa luận tốt nghiệp.

## ***2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu***

### **Mục đích nghiên cứu:**

Công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa là một hoạt động quan trọng, thông qua các hình thức và phương pháp tuyên truyền giới thiệu Thư viện thu hút thêm lượng bạn đọc mới. Bên cạnh đó, các hình thức và phương pháp góp phần hình thành hứng thú, nhu cầu đọc tài liệu của bạn đọc.

Trên cơ sở khảo sát thực trạng công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu từ đó đưa ra các giải pháp nâng cao hiệu quả của công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa.

### **Nhiệm vụ nghiên cứu**

Để thực hiện được mục đích nghiên cứu, khóa luận cần thực hiện một số nhiệm vụ sau:

- Xác định rõ ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu.

- Khảo sát thực trạng công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa
- Đề xuất các giải pháp nhằm thực hiện tốt hơn công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa nói riêng các thư viện công cộng trên địa bàn tỉnh nói chung.

### ***3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu***

**Đối tượng:** Công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu

**Phạm vi:** Hoạt động tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa từ năm 2010 đến nay.

### ***4. Phương pháp nghiên cứu***

Trong quá trình nghiên cứu tác giả sử dụng phương pháp duy vật biện chứng lịch sử và duy vật biện chứng. Ngoài ra, tác giả đã sử dụng một số phương pháp nghiên cứu cụ thể gồm:

- Điều tra xã hội học
- Quan sát
- Phỏng vấn
- Phân tích và tổng hợp

### ***5. Ý nghĩa của đề tài***

**Ý nghĩa về mặt lý luận:** Đưa ra được những vấn đề chung của công tác tuyên truyền giới thiệu sách và những nét riêng của Thư viện tỉnh Thanh Hóa. Đây là cơ sở để hiểu rõ hơn về công tác này.

**Ý nghĩa về mặt thực tiễn:** Kết quả của quá trình nghiên cứu sẽ góp phần nâng cao hiệu quả của công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa.

### ***6. Bố cục của đề tài***

Chương 1: Công tác tuyên truyền giới thiệu tài liệu trong hoạt động của Thư viện tỉnh Thanh Hóa



Chương 2: Thực trạng tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa

Chương 3: Các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tuyên truyền giới thiệu tài liệu tại Thư viện tỉnh Thanh Hóa

## DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghiêm Phú Diệp (1996), *Công tác với người đọc*, Đại học Văn Hóa Hà Nội, Hà Nội.
2. Đỗ Hữu Dư (1995), *Sách người đọc và nghề thư viện*, Văn hoá thông tin, Hà Nội
3. Phạm Minh Hạc (2010), “Nghiên cứu con người và nguồn nhân lực đi vào công nghiệp hoá, hiện đại hoá”, *Tạp chí khoa học và công nghệ*, Đại học Đà Nẵng, Đà Nẵng, Số 5(40).
4. Phạm Thế Khang (2007) “Thư viện Thanh Hóa 1975 – 1995: Những đỉnh cao đáng nhớ”, *Tạp chí TV Việt Nam*, Hà Nội, Số 1(9), tr. 50 - 56.
5. Trương Đại Lượng (2010), “Sử dụng Blog để phổ biến dịch vụ thông tin thư viện”, *Tạp chí Thư viện Việt Nam*, Số 4, tr.16 – 19.
6. Nguyễn Thị Thanh Mai- Nguyễn Hữu Giới (2008), *Về công tác Thư Viện các văn bản pháp quy hiện hành về Thư Viện*, NXB Hà Nội, Hà Nội
7. Hoàng Phê, Vũ Xuân Lương, Hoàng Thị Tuyên Lương...(2010), *Từ điển tiếng Việt* : 41.300 mục từ, Nxb. Đà Nẵng, Đà Nẵng.
8. Đào Huy Phụng (1997), *Bốn mươi năm Thư viện Thanh Hoá : Tư liệu và sự kiện*, Nxb Thanh Hoá, Thanh Hoá.
9. Nguyễn Xuân Thanh (2008), *Cảm nhận về công tác sách báo và thư viện*, Chính trị quốc gia, Hà Nội.
10. Nguyễn Xuân Thanh (2007) “50 năm xây dựng và phát triển của Thư viện KHTH tỉnh Thanh Hóa”, *Tạp chí thư viện Việt Nam*, Hà Nội, Số 1(9), tr. 43 – 49.
11. Nguyễn Xuân Thanh (2011), *Báo cáo tổng kết hoạt động Thư viện năm 2010 phương hướng, nhiệm vụ hoạt động năm 2011*, Thanh Hóa.

12. Nguyễn Xuân Thanh (2012), *Báo cáo tổng kết hoạt động Thư viện năm 2011 phương hướng, nhiệm vụ hoạt động năm 2012*, Thanh Hóa.
13. Trần Thị Thanh (2007), “Công tác tuyên truyền giới thiệu sách của thư viện tỉnh Thanh Hóa”, *Tạp chí Thư viện Việt Nam*, Hà Nội, Số 1(9), tr.75 – 78.
14. Bùi Loan Thuỳ (1997), *Hiện trạng và tương lai phát triển khoa học Thư viện ở Việt Nam*, Văn hoá Thông tin, Hà Nội.
15. Lê Văn Việt (2000), *Cẩm nang nghề Thư viện*, Văn hoá thông tin, Hà Nội.
16. Lê Văn Việt (2006), *Thư viện học những bài viết chọn lọc*, Văn hoá thông tin, Hà Nội.
17. Ủy Ban thường vụ Quốc hội (2001), *Pháp lệnh Thư viện*, Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
18. Vụ Thư viện (1999), *Kỷ yếu hội nghị tổng kết hoạt động của hệ thống Thư viện Công cộng toàn quốc 1997-1998*, Hà Nội.
19. Vi.Wikipedia, 2003, *Biểu ngữ*, Truy cập ngày 07/03/2012, Từ [http://vi.wiktionary.org/wiki/bi% E1%BB%83u\\_ng%E1%BB%AF](http://vi.wiktionary.org/wiki/bi%E1%BB%83u_ng%E1%BB%AF)
20. Vi.Wikipedia, 2003, *Tuyên Truyền*, Truy cập ngày 07/03/2012, Từ [http://vi.wikipedia.org/wiki/Tuy%C3%AAAn\\_truy%E1%BB%81n](http://vi.wikipedia.org/wiki/Tuy%C3%AAAn_truy%E1%BB%81n)
21. Thanh Hóa online, 2012, *Thư viện phục vụ du lịch: Đôi bên cùng có lợi*, Truy cập ngày 09/03/2012, Từ <http://baothanhhoa.vn/vn/van-hoa/n88574/Thu-vien-phuc-vu-du-lich:-Hop-tac-doi-ben-deu-co-loi>
22. Vi.Wikipedia, 2003, *Mạng xã hội*, Truy cập ngày 07/03/2012, Từ [http://vi.wikipedia.org/wiki/M% E1%BA%A1ng\\_x%C3%A3\\_h%E1%BB%99i](http://vi.wikipedia.org/wiki/M%E1%BA%A1ng_x%C3%A3_h%E1%BB%99i)
23. Tame the web, *Social Media Best Practices for Libraries*, Truy cập ngày 10/03/2012, Từ <http://tametheweb.com/2010/03/18/social-media-best-practices-for-libraries/>

24. Blog.hubspot, *How to Twitter for Marketing and PR*, Truy cập ngày 10/03/2012, Từ <http://blog.hubspot.com/blog/tabid/6307/bid/4034/How-to-Use-Twitter-for-Marketing-PR.aspx>
25. Darlene Fichter (2003), “Why and How to Use Blogs to Promote Your Library's Services”, *Information Today*, Truy cập ngày 10/03/2012, Từ <http://www.infotoday.com/mls/nov03/fichter.shtml>
26. Thư viện Quốc gia Việt Nam, *Hội thi thiếu nhi tuyên truyền giới thiệu sách hè năm 2011 tại Thư viện tỉnh Thái Bình*, Truy cập 15/04/2012, Từ <http://nlv.gov.vn/nlv/index.php/en/20110802474/Tin-tuc-Su-kien/Hoi-thi-thieu-nhi-tuyen-truyen-gioi-thieu-sach-He-nam-2011-tai-Thu-vien-tinh-Thai-Binh.html>